

1. gaia:

**Soziolinguistikaren eta hizkuntza politika
eta plangintzaren oinarriak
- Fishmanen RLS-**

Ibon Manterola

Euskararen soziolinguistika, plangintza eta arautzea,

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

Hizkuntza ordezkapena

REVERSING LANGUAGE SHIFT

Joshua A.
Fishman

Hizkuntza-ordezkapena gertatzen da hiztun-talde batek hainbat funtziotan X-eratik Yerara aldatzen duenean sistematikoki. Garrantzitsua da azpimarratzea aldaketa hori ez zaiola gertatu behar banakako hiztunari, baizik eta hiztun-talde bati. Gainera, hizkuntza-ordezkapena ez da bat-batean eta arlo guztietan batera gertatu ohi, jardungune batzuetatik hasita baizik.

(Soziolinguistika Eskuliburua: 269)

Euskararen kasuan ordezkapenaren adibiderik?

Hizkuntza ordezkapena

- Hizkuntza ordezkapenaren zergatiak:
 - Debekuak
 - Dislokazio fisikoa eta demografikoa
 - Dislokazio soziala
 - Dislokazio kulturala

Se puede definir la normalización lingüística como el proceso social tendente a retener y recuperar para el euskera hablantes y ámbitos de uso, de forma que dicho idioma se mantenga o convierta en la lengua habitual en las relaciones internas de la correspondiente comunidad de lengua, tanto en contextos formales como informales, y en interacciones de base oral o escrita.

Zalbide, M. (1998), “Normalización lingüística y escolaridad : un informe desde la sala de máquinas”, *Revista Internacional de Estudios Vascos*, 43, 2. 355-424.

To find ways of helping people learn the language in situations where normal language transmission across generations no longer exists.

Hinton, L. (2003), “Language revitalization”, *Annual Review of Applied Linguistics*, 23. 44—57.

- *Graded Intergenerational Disruption Scale, GIDS* edo *Belaunaldien arteko etenaren neurria*
 - Diagnostikorako tresna
 - Ordezkapenari buelta emateko tresna
- Indarberritzearen oinarriak:
 - Top-down baino, bottom-up
 - Elebitasuna onuragarri eta derrigorrezko
 - Belaunaldien arteko etenaren diagnostiko zehatza

- 8. maila. Hizkuntzaren erabiltzaile gehienak adinekoak dira eta sozialki isolatuta bizi dira.
- 7. maila. Hizkuntzaren erabiltzaile gehienek harreman-sareak dauzkate eta etnolinguistikoki aktiboak dira. Baina haurrak izateko adina pasatuta daukate.
- 6. maila. Belaunaldien arteko ahozko erabilera informalak finkatuta daude, komunitatea demografikoki bilduta dago, eta erakundeetan badago nolabaiteko indarra.
- 5. maila. Posible da etxean, eskolan eta komunitatean hizkuntza txikian alfabetatzea, baina horretarako komunitatez kanpoko babesik hartu gabe.

- 4. maila. Hizkuntza txikia derrigorrezko eskolaldiaren beheko mailetan erabiltzen da.
- 3. maila. Hizkuntza txikia behe-mailako lan-esparruan erabiltzen da (hizkuntza txikiaren komunitatetik kanpo).
- 2. maila. Hizkuntza txikia behe-mailako erakunde publiko eta hedabideetan erabiltzen da, ez ordea, esparru horien goi-mailetan.
- 1. maila. Hizkuntza txikia zertxobait erabiltzen da goi-mailako hezkuntzan, lan-esparruan, erakunde publikoetan eta hedabideetan

- Azurmendi & Martinez de Luna (2005)

The Basque case shows important specificities in the group of cases of revival and renormalization of subordinate and minority languages and cultures, and these specificities turn out to be “relatively atypical” from the RLS model. Thus:

1. It is atypical from the point of view of the strategy proposed by the RLS model because the Basque case produces a semicircular U-shape, and not the linear one which is put forward in the eight stages of the RLS model (Fishman 2001b: 151), probably because more work has been done in the initial stages (“the pre-intergenerational transmission stages”) and the later (“high power”) stages, but less in the intermediate stages (the “intergenerational transmission stages”), despite the obsession surrounding the desire to stress the importance of intermediate stage 6: “The intergenerational and demographically concentrated home-family-neighborhood-community: the basis of mother-tongue transmission” (Fishman 2001c: 466). This could perhaps be interpreted as “shooting for the moon.”

“Introduction: presenting the Basque case”, IJSL 174, 1-8.

